

ISSN 0556-1590

ПРИВРЕДНИ САВЕТНИК

ЧАСОПИС ЗА РАЧУНОВОДСТВО И ПОСЛОВНЕ ФИНАНСИЈЕ

16

Београд - 2024

**ПРИВРЕДНИ САВЕТНИК ОРГАНИЗУЈЕ КУРС У САЛИ
ОБРАЗОВНОГ ЦЕНТРА И ПРЕКО ПЛАТФОРМЕ ZOOM**

**ПРАКТИЧНА ОБУКА ЗА ЕЛЕКТРОНСКО ЕВИДЕНТИРАЊЕ
ОБРАЧУНА ПДВ И ПРЕТХОДНОГ ПОРЕЗА У СЕФ**

**У СКЛАДУ СА ПОСЛЕДЊИМ ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ПРАВИЛНИКА О
ЕЛЕКТРОНСКОМ ФАКТУРИСАЊУ И ПРАВИЛНИКА О ПДВ**

Датум	Тема	Предавач	Број часова
24. септембар 2024.	Трансакције за које (не)постоји обавеза електронског евидентирања обрачуна ПДВ Појединачна евиденција обрачуна ПДВ Кориговање извршеног евидентирања ПДВ у Појединачној евиденцији	Горан Лазовић	6
25. септембар 2024.	Збирна евиденција обрачуна ПДВ Кориговање извршеног евидентирања ПДВ у Збирној евиденцији	др Милан Неговановић	6
26. септембар 2024.	Евидентирање претходног пореза у СЕФ Кориговање извршеног евидентирања претходног пореза у СЕФ	др Милан Неговановић	6
УКУПНО ЧАСОВА			18

Курс је хибридног карактера и одржава се наведеним датумима од 10.00 до 15.30 часова у сали образовног центра и преко интернет платформе Zoom.

На курсу ће бити дата детаљна објашњења у вези са уносом података у Појединачну и Збирну евиденцију и евиденцију претходног пореза у СЕФ, са великим бројем илустративних примера. Поред детаљне анализе и приказивања евидентирања ПДВ и претходног пореза у оквиру СЕФ, на курсу ће бити обрађено са тим повезано исказивање података у Обрасцу ПОПДВ у складу са новим правилима, утицај на обрачун ПДВ, право на претходни порез и корекције ПДВ.

Накнада за присуствовање курсу износи **25.000 динара без ПДВ** (30.000 динара са урачунатим ПДВ).

У износ накнаде укључене су и **презентације предавача у PDF формату**, као и право на **одложено гледање снимка курса**. За полазнике који курсу присуствују у сали обезбеђено је послужење хране и пића.

Сала Образовног центра Привредног саветника налази се у Булевару краља Александра бр. 86 на V спрату.

Пријављивање се врши попуњавањем и слањем пријаве на сајту **www.privsav.rs**, у оквиру секције **еПродавница – Семинари**.

Приликом пријављивања полазник треба да изабере да ли курсу жели да присуствује у сали образовног центра или онлајн преко платформе Zoom.

Детаљне информације у вези са пријављивањем, плаћањем и осталим можете добити на тел: **011/3209-645** или путем мејла **nenad.stokovic@privsav.rs**.

РЕДАКЦИЈА: Иван Антић, Снежана Антић, др Петар Бабић, Весна Боровић, Никола Јеринић, Данијела Крајић Дамјановић, Горан Лазовић, др Милан Неговановић, Тијана Павловић и Душан Поповић

ИЗДАВАЧ: ПРИВРЕДНИ САВЕТНИК, д.о.о., Београд, Булевар краља Александра бр. 86
Поштански фах 504.

Текући рачуни: 205-5686-05, 170-900-30, 160-186875-14 и 220-135317-86

СЛУЖБА ОБЈАШЊЕЊА ПРОПИСА, тел.: 011-3209-600

СЛУЖБА ПРЕТПЛАТЕ, тел. 011-3209-630, e-mail: pretplataps@privsav.rs

ТЕХНИЧКА ПОДРШКА, тел. 011-3209-650, e-mail: onlinpodrska@privsav.rs

УРЕДНИК ПЕРИОДИЧНИХ ПУБЛИКАЦИЈА

Горан Лазовић, тел. 32-09-620

ЛЕКТОР

Саво Пешут

ОДГОВОРНИ УРЕДНИК

Иван Антић, тел. 32-09-667, e-mail: privrednis@privsav.rs

Адреса сајта на Интернету: www.privsav.rs

САДРЖАЈ:

Стр.

АКТУЕЛНОСТИ И НОВИ ПРОПИСИ

Евиденција претходног пореза постављена је на демо верзију СЕФ – СЕФ ажурирање 3.10 – др Милан Неговановић	5
1. Приступање интерфејсу и креирање нове ЕЕ ПП	5
2. Општи подаци у ЕЕ ПП	7
3. Део 1 – Набавке добара и услуга у Републици Србији од обвезника ПДВ – промет за који је порески дужник испоручилац добара, односно пружалац услуга	7
4. Део 2 – Набавка добара и услуга у Републици Србији од обвезника ПДВ – промет за који је порески дужник прималац добара, односно услуга	10
5. Део 3 – ПДВ за увоз/допремање добара стављених у слободан промет у складу са царинским прописима	13
6. Део 4 – ПДВ надокнада плаћена пољопривреднику, укључујући и повећање	13
7. Део 5 – Исправке одбитка претходног пореза	14
8. Расположиве команде приликом и након евидентирања података у ЕЕ ПП	15
9. Ажурирање и измена података који су аутоматски евидентирани у ЕЕ ПП	15
10. Листа верзија документа	16
Измене и исправке Система електронских фактура – СЕФ ажурирања 3.9, 3.9.1, 3.9.2, 3.9.3, 3.9.4 – др Милан Неговановић	18
1. СЕФ ажурирање 3.9	18
1.1. Измена назива поља (лабела) на корисничком интерфејсу и на спољном приказу електронске фактуре у ПДФ формату	18
1.2. Нове пореске категорије S10, S20, АЕ10 и АЕ20 уз одговарајуће шифре за примену пореских категорија за све електронске фактуре	19
1.3. Пореске категорије S10 и S20 и класификација промета	19
1.4. Пореске категорије АЕ10 и АЕ20 и шифре за њихову примену	19
1.5. Посебна електронска фактура за промет објеката	20

1.6. Издавање електронске фактуре са навођењем аванских фактура у иностраној валути	20
1.7. Статус субјекта и порески период	21
1.8. Интеграција СЕФ са Системом Управе царина	21
1.9. „Нова“ Појединачна евиденција ПДВ	21
1.10. „Нова“ Збирна евиденција ПДВ	22
1.11. Отпремање Појединачне и Збирне евиденције ПДВ путем JSON датотеке	22
1.12. Могућност уноса више банкарских рачуна на профилу компаније	22
1.13. Приказивање NBS IPS QR кода на генерисаном проширеном спољном приказу фактуре (ПДФ)	22
1.14. Поље „Настанак ПДВ обавезе“ за кориснике који ЕФ шаљу путем XML датотеке	22
1.15. Унапређено управљање грешкама ЦРФ сервиса	23
1.16. Измена назива типова докумената приликом генерисања података са листе улазних и излазних докумената у CSV формату	23
1.17. Исправка грешке	23
2. СЕФ ажурирања 3.9.1–3.9.4	23

ЕЛЕКТРОНСКО ЕВИДЕНТИРАЊЕ ПДВ У СЕФ

Обавеза електронског евидентирања обрачуна пореза на додату вредност у систему електронских фактура – Горан Лазовић	24
1. Да ли постоји обавеза обрачуна ПДВ?	25
2. Ко се сматра пореским дужником за промет?	25
3. Случајеви када по основу опорезивог промета порески дужник ипак не врши ЕЕО ПДВ	26
3.1. Да ли је издата ЕФ са исказаним ПДВ?	27
3.2. Да ли постоји обавеза издавања фискалног рачуна са исказаним ПДВ?	29
3.3. Порески дужник за увоз добара	30
4. Шематски приказ ситуација када постоји и када не постоји обавеза ЕЕО ПДВ – ретроспектива	31
5. Рок за ЕЕО ПДВ и начин на који се врши ЕЕО ПДВ на СЕФ	32
Појединачна евиденција (обрачуна) ПДВ на СЕФ – Горан Лазовић	34
1. Ко и када има обавезу ЕЕО ПДВ у Појединачној евиденцији ПДВ на СЕФ?	34
2. Подаци и начин на који се они исказују у Појединачној евиденцији ПДВ на СЕФ	36
2.1. Појединачна евиденција ПДВ која се односи на набавке	37
2.2. Појединачна евиденција ПДВ која се односи на испоруке	47

CIP - Каталогизација у публикацији

Народна библиотека Србије, Београд

658+657

ПРИВРЕДНИ саветник : часопис за рачуноводство

и пословне финансије / одговорни уредник Иван Антић

. - Год. 1, бр. 1 (1952)- . - Београд : Привредни саветник, 1952- (Београд : Birograf Comp). - 28 cm

Доступно и на: <https://www.privsav.rs/casopisi/privredni-savetnik/>. - Петнаестодневно. - Друго издање на другом медијуму: Привредни саветник (CD-ROM) = ISSN 1821-1623

ISSN 0556-1590 = Привредни саветник

COBISS.SR-ID 1640064

2.2.1. Тип документа: „Авансна фактура“	47
2.2.2. Тип документа: „Фактура“	48
2.2.3. Тип документа: „Документ о повећању“	52
2.2.4. Тип документа: „Документ о смањењу“	55
3. Рокови за унос података у Појединачну евиденцију ПДВ на СЕФ	57
Збирна евиденција обрачуна ПДВ у оквиру система електронских фактура – др Милан Неговановић	60
1. „Нова“ наспрот „старој“ Збирној евиденцији ПДВ	61
2. Садржај и структура Збирне евиденције која се води од 1. септембра 2024. године	61
3. Општи подаци	63
4. Аванс за промет	64
5. Промет уз накнаду	65
6. Промет без накнаде	67
7. Посебни поступци опорезивања	68
8. Повећање/смањење основице, односно ПДВ – порески дужник испоручилац	71
9. Повећање/смањење основице, односно ПДВ – порески дужник прималац	73
10. Сторнирање – порески дужник испоручилац	74
11. Сторнирање – порески дужник прималац	77
Евидентирање претходног пореза у систему електронских фактура – додатна објашњења и примери за део 1. ове евиденције – др Милан Неговановић	80
1. Шта се сматра другим рачунима у оквиру ЕЕ ПП?	80
2. Шта се евидентира у ЕЕ ПП у оквиру позиције „ПДВ који се може одбити као претходни порез“?	81
3. Који се подаци неће аутоматски евидентирати у ЕЕ ПП?	81
4. Који подаци ће се аутоматски евидентирати у ЕЕ ПП?	82
5. Ограничења аутоматског евидентирања претходног пореза у ЕЕ ПП	83
6. Део 1. Набавке добара и услуга у Републици Србији од обвезника ПДВ – промет за који је порески дужник испоручилац добара, односно пружалац услуга	83
7. Поступање са одбијеним и сторнираним ЕФ у ЕЕ ПП	94

КРАТКЕ ИНФОРМАЦИЈЕ

Кратке информације – Иван Антић, Весна Боровић, Тијана Павловић и мр Дејан Дабетић	97
1. Донета је одлука о висини минималне цене рада за 2025. годину	97
2. Ревалоризација рата за откупљене друштвене станове на дан 30. јуна 2024. године	98
3. Нацрт Закона о електронским отпремницама	99
4. Народна банка Србије објавила је Нацрт Закона о заштити корисника финансијских услуга	100
5. Потврде о резидентности Марока издају се у папирној и у електронској форми	101

МИШЉЕЊА НАДЛЕЖНИХ ОРГАНА

Мишљења надлежних органа у вези са применом прописа -----	102
Порез на добит правних лица-----	102
Порез на доходак грађана-----	107
Рачуноводство-----	108

АКТУЕЛНИ ПОДАЦИ

Актуелни подаци – Весна Боровић -----	110

ЕВИДЕНЦИЈА ПРЕТХОДНОГ ПОРЕЗА ПОСТАВЉЕНА ЈЕ НА ДЕМО ВЕРЗИЈУ СЕФ – СЕФ ажурирање 3.10 –

Дана 15. септембра 2024. године електронска евиденција претходног пореза (у даљем тексту: ЕЕ ПП) постављена је на демо верзију система електронских фактура (у даљем тексту: СЕФ). То је извршено у оквиру ажурирања СЕФ 3.10.

На сајту www.efaktura.gov.rs Министарство финансија је у вези са овим објавило три документа

1. Детаље исправки које су део СЕФ ажурирања 3.10;
2. Ажурирано Интерно техничко упутство – верзија од 15.09.2024. године, и
3. Коначну спецификацију апликативног интерфејса за непосредан приступ систему електронских фактура – електронско евидентирање претходног пореза (верзија од 14.09.2024. год.).

Документ под ред. бр. 3. намењен је корисницима који СЕФ приступају путем апликативног интерфејса и садржи упутства за програмере софтвера којим се информациони систем корисника повезује са АПИ.

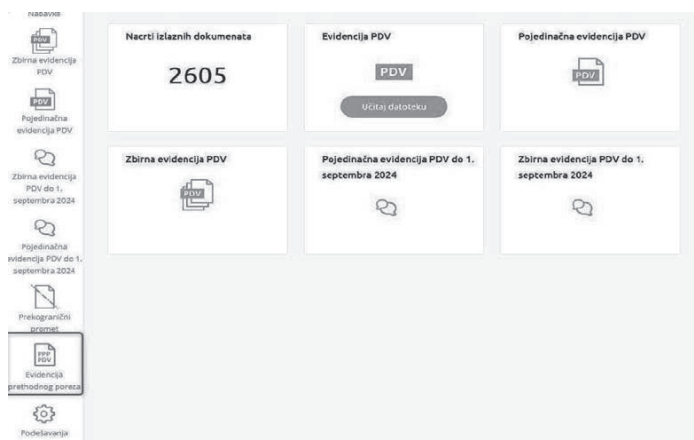
У складу са чланом 4а став 1. Закона о електронском фактурисању („Службени гласник РС“, бр. 44/29, . . . и 92/23), обавезу ЕЕ ПП има искључиво обвезник ПДВ.

ЕЕ ПП врши се креирањем евиденције претходног пореза, која садржи податке о свим износима основица и износима ПДВ који се односе на набавку добара или услуга у Републици Србији за које је порески дужник испоручилац добара/услуга, као и податке о набавкама из иностранства (ако је обвезник – прималац порески дужник), односно са територије АПКМ, независно од тога да ли су испуњени услови за право на одбитак претходног пореза. О томе шта се исказује а шта се не исказује у ЕЕ ПП, писали смо у ПС 15/24 (у чланку: *Евиденција претходног пореза у СЕФ*).

Подаци у ЕЕ ПП евидентирају се збирно, по предмету евидентирања, по пореским стопама, на основу свих извора података, за порески период, делом аутоматски, а делом уносом од стране обвезника ПДВ.

1. Приступање интерфејсу и креирање нове ЕЕ ПП

На корисничком интерфејсу СЕФ корисник одабиром опције „Евиденција претходног пореза“ која је смештена на командној табли (у доњем левом углу) приступа страници „Евиденција претходног пореза“.

ИЗМЕНЕ И ИСПРАВКЕ СИСТЕМА ЕЛЕКТРОНСКИХ ФАКТУРА

– СЕФ АЖУРИРАЊА 3.9, 3.9.1, 3.9.2, 3.9.3, 3.9.4 –

У овом чланку пишемо о техничким изменама и исправкама система електронских фактура (СЕФ) које су извршене у периоду од 21. августа до 13. септембра 2024. године, када је овај чланак предат у штампу.

У наведеном периоду извршен је велики број измена, допуна и исправки у СЕФ које су у вези са изменама и допунама Правилника о електронском фактурисању, о којима смо писали у ПС 15/2024, а такође и у овом броју часописа.

Свака од измена, у којима пишемо у наставку, које носе ознаке СЕФ ажурирање 3.9, 3.9.1, 3.9.2, 3.9.3 и 3.9.4 објављена је на сајту www.efaktura.gov.rs и пропраћена је детаљима исправки које је објавило Министарство финансија и другим релевантним документима.

1. СЕФ ажурирање 3.9

СЕФ ажурирање 3.9 доступно је на демо окружењу система од 21. августа 2024. год., а на продукционом окружењу од **1. септембра 2024. године**.

У вези са изменама и исправкама које чине СЕФ ажурирање 3.9 МФИН је, поред детаља исправки, објавило:

– **Корисничко упутство за електронско евидирање обрачуна ПДВ (ЕЕО ПДВ);**

– Ажурирано Интерно техничко упутство Министарства финансија које је значајно за рад у СЕФ – верзија од 22. августа 2024. године;

– Примере датотека за Појединачну евиденцију ПДВ у JSON формату.

Већина унапређења у овој верзији имплементирана је се у сврху спровођења донетих измена и допуна Правилника о електронском фактурисању које су усвојене почетком августа ове године.

У оквиру СЕФ ажурирања 3.9 извршене су следеће измене и исправке:

– Измена назива поља (лабела) на корисничком интерфејсу;

– Измена назива поља (лабела) на спољном приказу фактуре (ПДФ формат);

– Нове пореске категорије S10 и S20, AE10 и AE20 уз одговарајуће шифре за примену пореских категорија за све електронске фактуре (фактура, авансна фактура, документ о повећању и документ о смањењу);

– Издавање електронске фактуре са навођењем авансних фактура у инострану валуту;

– Статус субјекта и порески период;

– Интеграција СЕФ са Системом Управе царина;

– Појединачна евиденција ПДВ;

– Збирна евиденција ПДВ;

– Отпремање Појединачне и Збирне евиденције ПДВ путем JSON датотеке;

– Могућност уноса више банкарских рачуна на профилу компаније;

– Приказивање NBS IPS QR кода на генерисаном проширеном спољном приказу фактуре (ПДФ);

– Пословно правило у секцији „Настанак ПДВ обавезе“;

– Унапређено управљање грешкама ЦРФ сервиса;

– Измена назива типова докумената приликом генерисања података са листе улазних и излазних докумената у CSV формату;

– Исправка грешке.

1.1. Измена назива поља (лабела) на корисничком интерфејсу и на спољном приказу електронске фактуре у ПДФ формату

Промењени су називи многих поља (лабела) у корисничком интерфејсу и на спољном приказу ЕФ у ПДФ формату. У детаљима исправки за верзију 3.9 МФИН је дало упоредни приказ старих и нових назива поља.

ОБАВЕЗА ЕЛЕКТРОНСКОГ ЕВИДЕНТИРАЊА ОБРАЧУНА ПОРЕЗА НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ У СИСТЕМУ ЕЛЕКТРОНСКИХ ФАКТУРА

Обавеза електронског евидентирања обрачуна пореза на додату вредност (у даљем тексту: ЕЕО ПДВ) у систему електронских фактура (у даљем тексту: СЕФ) у Републици Србији више није никаква новина¹. Међутим, после измена и допуна прописа из области ПДВ и електронског фактурисања из августа 2024. године², постоји потреба да наведемо правила и начин на који се врши ЕЕО ПДВ на СЕФ у пореским периодима који почињу после 31. августа 2024. године. При том, подсећамо да се Закон о порезу на додату вредност („Службени гласник РС“, бр. 84/04, ... и 138/22 – у даљем тексту: ЗПДВ) и Закон о електронском фактурисању („Службени гласник РС“, бр. 44/21, ... и 92/23 – у даљем тексту: ЗЕФ) нису мењали.

ЕЕО ПДВ уређено је чланом 4. ЗЕФ, односно чл. 17. до 28. Правилника о електронском фактурисању („Службени гласник РС“, бр. 47/23, ... и 73/24 – у даљем тексту: ПЕФ).

Чланом 4. став 1. ЗЕФ прописано је да обавезу ЕЕО ПДВ у СЕФ има **порески дужник** из ЗПДВ, и то:

1. Обвезник ПДВ, и
2. Лице које није обвезник ПДВ – субјект јавног сектора и добровољни корисник СЕФ.

Лице које се у конкретном случају не сматра пореским дужником у смислу прописа о ПДВ нема обавезу ЕЕО ПДВ, без обзира на то да ли је обвезник ПДВ или није.

1 ЕЕО ПДВ не односи се на електронско евидентирање претходног пореза, већ искључиво на пореску обавезу пореског дужника.

2 Правилник о изменама и допунама Правилника о порезу на додату вредност („Службени гласник РС“, бр. 65/24), Правилник о изменама Правилника о порезу на додату вредност („Службени гласник РС“, бр. 73/24), Правилник о изменама и допунама Правилника о електронском фактурисању („Службени гласник РС“, бр. 65/24) и Правилник о изменама Правилника о електронском фактурисању („Службени гласник РС“, бр. 73/24).

Такође, лице које није обвезник ПДВ **није дужно** да стекне статус корисника СЕФ само зато што се за одређени промет сматра пореским дужником у складу са ЗПДВ. Али, ако оно **има** статус субјекта јавног сектора, или добровољног корисника СЕФ, оно има и обавезу ЕЕО ПДВ, уколико је порески дужник за одређени промет.

Како смо то и раније писали, до одговора на питање да ли одређени пословни субјект има обавезу ЕЕО ПДВ може се доћи кроз давање одговора на питања наведена у наставку.

Код обвезника ПДВ који врши промет	Код обвезника ПДВ, субјекта јавног сектора и добровољног корисника СЕФ којима је извршен промет
Да ли постоји обавеза обрачуна ПДВ?	Да ли постоји обавеза обрачуна ПДВ?
Када постоји обавеза обрачуна ПДВ, ко се сматра пореским дужником за тај промет?	Уколико постоји обавеза обрачуна ПДВ, ко се сматра пореским дужником за тај промет?
Да ли је за промет (или аванс за тај промет) издата електронска фактура са исказаним ПДВ?	
Да ли је за промет на мало (или аванс за тај промет) издат фискални рачун у којем је исказан ПДВ?	

Напомињемо, ЕЕО ПДВ нема порески дужник за увоз добара, у складу са чланом 4. став 1. тачка 3) ЗЕФ.

ПОЈЕДИНАЧНА ЕВИДЕНЦИЈА (ОБРАЧУНА) ПДВ НА СЕФ

У посебном чланку у овом броју часописа (*Обавеза електронског евидентирања пореза на додатну вредност у систему електронских фактура*) дали смо одговоре на питања:

1. Ко, и
2. Када

има обавезу електронског евидентирања обрачуна пореза на додатну вредност (у даљем тексту: ЕЕО ПДВ) у систему електронских фактура (у даљем тексту: СЕФ). Такође, у том чланку навели смо које су две врсте тих евиденција, тј. навели смо да је реч о Појединачној евиденцији ПДВ и Збирној евиденцији ПДВ.

У овом чланку пишемо о Појединачној евиденцији (обрачуна) ПДВ на СЕФ, док у посебном чланку дајемо информације о Збирној евиденцији (обрачуна) ПДВ. Иако смо током 2023. године писали више пута о овим евиденцијама обрачуна ПДВ на СЕФ, разлог за писање о њима је двојаке природе:

1. У пракси постоји и даље велики број недоумица у вези са тиме како и у којој евиденцији ПДВ на СЕФ се исказују одређени подаци, и

2. Током августа месеца 2024. године измењени су и допуњени прописи из области ПДВ и електронског фактурисања¹, што ће утицати у одређеној мери и на ЕЕО ПДВ за пореске периоде који почињу после 31.08.2024. године.

Скрећемо пажњу на то да се ЕЕО ПДВ не односи на претходни порез, већ искључиво на пореску обавезу пореског дужника који је корисник СЕФ. О обавези електронског евидентирања претходног пореза у по-

себној евиденцији на СЕФ која постоји за пореске периоде који почињу после 31.08.2024. године пишемо у посебном чланку у овом броју часописа.

1. Ко и када има обавезу ЕЕО ПДВ у Појединачној евиденцији ПДВ на СЕФ?

Имајући у виду одредбе члана 4. ст. 1. и 2. Закона о електронском фактурисању („Службени гласник РС“, бр. 44/21, ... и 92/23 – у даљем тексту: ЗЕФ) и члана 21. Правилника о електронском фактурисању („Службени гласник РС“, бр. 47/23, ... и 73/24 – у даљем тексту: ПЕФ), **обавезу ЕЕО ПДВ у Појединачној евиденцији ПДВ има порески дужник који је корисник СЕФ** (обвезник ПДВ, као и лице које није обвезник ПДВ – субјект јавног сектора и добровољни корисник СЕФ) **у следеће три ситуације:**

1. По основу **промета добара и услуга, укључујући и дати аванс, за који је он као прималац добара и услуга порески дужник** у складу са Законом о порезу на додатну вредност („Службени гласник РС“, бр. 84/04, ... и 138/22 – у даљем тексту: ЗПДВ). Овде није значајно то да ли је реч о промету са или без накнаде;

2. По основу **промета добара и услуга уз накнаду (као и примљеног аванса) који врши као порески дужник лицу које је обвезник пореза на добит правних лица², или лицу које је обвезник пореза на приход од самосталне делатности³**. Овако се поступа не у свакој ситуацији, већ само у ситуацији када постоји обавеза ЕЕО ПДВ, о чему смо писали у чланку *Обавеза електронског евидентирања пореза на додатну вредност у*

¹ Правилник о изменама и допунама Правилника о порезу на додатну вредност („Службени гласник РС“, бр. 65/24), Правилник о изменама Правилника о порезу на додатну вредност („Службени гласник РС“, бр. 73/24), Правилник о изменама и допунама Правилника о електронском фактурисању („Службени гласник РС“, бр. 65/24) и Правилник о изменама Правилника о електронском фактурисању („Службени гласник РС“, бр. 73/24).

² У смислу Закона о порезу на добит правних лица („Службени гласник РС“, бр. 25/01, ... и 118/21 – у даљем тексту: ЗПДПЛ) – обвезници пореза на добит правних лица дефинисани су у чл. 1–5. ЗПДПЛ.

³ У смислу Закона о порезу на доходак грађана („Службени гласник РС“, бр. 24/01, ... и 92/23 – у даљем тексту: ЗПДГ) – обвезници пореза на приходе од самосталне делатности наведени су у члану 32. ЗПДГ.

ЗБИРНА ЕВИДЕНЦИЈА ОБРАЧУНА ПДВ У ОКВИРУ СИСТЕМА ЕЛЕКТРОНСКИХ ФАКТУРА

У овом чланку обрадили смо унос података о обрачуна ПДВ у Збирну евиденцију у оквиру систему електронских фактура (СЕФ).

Сходно члану 4. став 3. ЗЕФ, електронско евидентирање обрачуна ПДВ врши се збирно, за све обавезе, исказивањем података о основици и обрачунатом ПДВ, посебно по пореским стопама, осим ако овим законом није друкчије прописано.

У претходном чланку, у овом броју часописа, објаснили смо за које групе трансакција се врши евидентирање у Појединачној евиденцији. За све остале трансакције, за које постоји обавеза ЕЕО ПДВ, које се не евидентирају у Појединачној, евидентирају се у Збирној евиденцији ПДВ.

Евидентирање обрачунаог ПДВ у Збирној евиденцији врши се за трансакције код којих су **кумулятивно испуњена сва три следећа услова**:

1. Обвезник обрачунава ПДВ;
2. Није издата електронска фактура, нити фискални рачун са исказаним ПДВ (осим за поједине изузетке);
3. Није у питању извршени промет са накнадом или примљени аванс од лица које је обвезник пореза на добит правних лица, односно пореза на приходе од самосталне делатности у Републици Србији.

Начелно, уколико су сва три услова задовољена, постоји обавеза евидентирања обрачунаог ПДВ у Збирној евиденцији. Уколико један услов није задовољен, не врши се евидентирање обрачунаог ПДВ у Збирној евиденцији.

Најједноставнији начин да се реши дилема око тога да ли постоји обавеза евидентирања у Збирној евиденцији је да се пође од наведена три критеријума, а посебно од критеријума под р.б. 3. Уколико постоји обавеза ЕЕО ПДВ, а не постоји обавеза евидентирања истог у Појединачној евиденцији, та обавеза се евидентира у Збирној евиденцији.

Поред обрачунаог ПДВ, у Збирној евиденцији се евидентира повећање/смањење основице и ПДВ

код промене основице, односно накнаде, као и код сторнирања електронских фактура, фискалних рачуна и других докумената у којима је обрачунао ПДВ.

Начин и поступак евидентирања обрачуна ПДВ у Збирној евиденцији уређени су Правилником о електронском фактурисању (у даљем тексту: ПЕФ), а такође и Корисничким упутством за електронско евидентирање обрачуна ПДВ, као и ИТУ МФИН. Сви ови документи су објављени на сајту www.efaktura.gov.rs.

Подаци у Збирној евиденцији, као и у Појединачној, исказују се у **динарима, са највише две децимале**¹.

Основни принцип Збирне евиденције је да се сви износи евидентирају на **збирној основи**, тј. у укупним износу за све трансакције и податке који се исказују у одговарајућим пољима. За сваки порески период подаци се исказују збирно у смислу да се креира један документ Збирне евиденције ПДВ у оквиру којег се уносе, независно од чињенице да ли се исказују подаци у вези са једном или више трансакција, односно за једну или више организационих делова корисника СЕФ.

Не постоји обавеза подношења „празне“ Збирне евиденције. Уколико корисник СЕФ, порески дужник, није имао трансакције у пореском периоду за које постоји обавеза евидентирања података у Збирној евиденцији ПДВ, не креира Збирну евиденцију ПДВ, односно не уноси податке за тај порески период.

Избором опције „Збирна евиденција ПДВ“ у корисничком интерфејсу СЕФ отвара се листа Збирних евиденција ПДВ у СЕФ. Ову листу могуће је филтрирати према: броју Збирне евиденције ПДВ, статусу, периоду, односно датуму евидентирања.

Када корисник жели да изврши унос података у нову Збирну евиденцију ПДВ, треба да кликне на команду „**Додај нову Збирну евиденцију ПДВ**“.

¹ У примерима у наставку чланка примери су без децимала.

ЕВИДЕНТИРАЊЕ ПРЕТХОДНОГ ПОРЕЗА У СИСТЕМУ ЕЛЕКТРОНСКИХ ФАКТУРА

– ДОДАТНА ОБЈАШЊЕЊА И ПРИМЕРИ ЗА ДЕО 1. ОВЕ ЕВИДЕНЦИЈЕ –

У претходном броју „Привредног саветника“, бр. 15/24, објавили смо први чланак о евидентирању претходног пореза (ЕЕ ПП) у оквиру система електронских фактура (СЕФ).

Овај чланак представља наставак претходног. У њему дајемо додатна објашњења, илустративне примере за део 1. ове евиденције и одговоре на питања из праксе. Остали делови 2–5 ЕЕ ПП, кроз нумеричке примере и објашњења биће дати у наредном броју часописа.

Дана 15. септембра 2024. год. електронска евиденција претходног пореза је постављена на демо верзију система електронских фактура. То је извршено у оквиру ажурирања СЕФ 3.10. О томе смо писали у посебном чланку у овом броју часописа.

1. Шта се сматра другим рачунима у оквиру ЕЕ ПП?

У ЕЕ ПП се у делу 1, где се исказују подаци о набавкама добара и услуга у Републици Србији од обвезника ПДВ – промет за који је порески дужник испоручилац добара, односно пружалац услуга, на више места појављује позиција „Други рачуни“.

У оквиру те позиције треба евидентирати основу и ПДВ, као и повећање/смањење основе и ПДВ из других рачуна са обрачунатим ПДВ који нису ЕФ или фискални рачун, а које су примаоцу издали други обвезници ПДВ.

У оквиру ове позиције не исказују се подаци из рачуна од добављача који нису обвезници ПДВ (паушалци, предузетници и правна лица који нису у систему ПДВ), као и из ЕФ издатих без обрачуног ПДВ, већ само подаци из ПДВ рачуна које су ван СЕФ и система за управљање фискализацијом примаоцу издали обвезници ПДВ за промет добара и услуга у Републици Србији или примљене авансе за које су порески дужници добављачи – испоручиоци добара/пружаоци услуга.

Сви обвезници ПДВ су субјекти приватног сектора у смислу Закона о електронском фактурисању и дужни су да другим субјектима СЕФ из приватног и јавног сектора издају електронске фактуре.

Постоје изузеци када обвезници ПДВ могу да не издају ЕФ преко СЕФ, већ рачун изван система електронских фактура (у папирном облику, мејлом) и предвиђени су чланом 3. став 2. овог Закона за следеће трансакције:

- 1) промет на мало и примљени аванс за промет на мало у складу са законом који уређује фискализацију;
- 2) уговорну обавезу усмерену према корисницима средстава из међународних оквирних споразума;
- 3) набавку, модернизацију и ремонт наоружања и војне опреме, набавку безбедносно осетљиве опреме, као и са њима повезаним набавкама добара и услуга, укључујући и захтев за исплату по основу уговора који има одбрамбене или безбедносне аспекте изузетог од примене закона којим се уређују јавне набавке;
- 4) испоруку електричне енергије и услугу преузимања електричне енергије у енергетски систем, осим испоруке електричне енергије за крајњу потрошњу;
- 5) промет добара и услуга без накнаде;
- 6) трансакцију по основу које се плаћа накнада која представља јавни приход у складу са законом којим се уређује буџетски систем, осим трансакције на основу које постоји обавеза обрачунавања пореза на додату вредност у складу са законом којим се уређује порез на додату вредност;

7) захтев за исплату трошкова и награда у судским и другим поступцима, који се исплаћују из средстава суда, односно другог органа код којег се води поступак, на основу одлуке суда, односно другог органа.

За ЕЕ ПП, у контексту питања шта се сматра другим рачуном, најбитнија је тачка 3 претходног списка. Код пореског обвезника – примаоца, уколико врши набавку, модернизацију и ремонт наоружања и вој-

КРАТКЕ ИНФОРМАЦИЈЕ

1. ДОНЕТА ЈЕ ОДЛУКА О ВИСИНИ МИНИМАЛНЕ ЦЕНЕ РАДА ЗА 2025. ГОДИНУ

На редовној 119. седници Социјално-економског савета Републике Србије, која је одржана 28. августа 2024. године, постигнут је консензус око висине минималне цене рада по радном сату без пореза и доприноса за 2025. годину.

На овој седници Социјално-економског савета Републике Србије социјални партнери, представници Владе Републике Србије, репрезентативних синдиката и репрезентативног удружења послодаваца постигли су сагласност и донели одлуку да ће **висина минималне цене рада у 2025. години износити 308,00 динара по радном часу без пореза и доприноса.**

Одлука о висини минималне цене рада за период јануар–децембар 2025. године, објављена је

у „Службеном гласнику РС“, бр. 74 од 4. септембра 2024. године.

У складу са наведеном одлуком, **минимална цена рада у 2025. години износиће 308,00 динара нето по радном сату**, што представља повећање минималне цене рада од 37,00 динара по радном сату (308,00 – 271,00 дин.), односно повећање од 13,7%.

Влада Републике Србије најавила је и повећање неопорезивог износа зараде такође за 13,7%, односно повећање са 25.000,00 динара **на 28.423,00 динара** са применом **од 1. јануара 2025. године**. С обзиром на то да се ради о питању које је регулисано Законом о порезу на доходак грађана, овај предлог ће се ускоро наћи у скупштинској процедури.

Уколико предлог о повећању неопорезивог износа на 28.423,00 динара буде усвојен, минимална зарада која се исплаћује запосленима **од 1. јануара до 31. децембра 2025. године**, износиће:

Месец у 2025. години	Број сати	Нето минимална зарада	Бруто минимална зарада
Фебруар, Новембар	160	49.280,00	66.244,94
Март, Јун, Август	168	51.744,00	69.759,91
Април, Мај, Септембар	176	54.208,00	73.274,89
Јануар, Јул, Октобар, Децембар	184	56.672,00	76.789,87

Напомињемо да се садашња минимална цена рада од 271,00 динар по радном сату примењује за **све исплате** минималне зараде **закључно са 31.12.2024. године**, док ће се нови износ минималне зараде од

308,00 динара нето по радном сату, примењивати на **све исплате** минималне зараде које се буду вршиле **почев од 1.1.2025. године**, без обзира на месец за који се врши исплата.

МИШЉЕЊА НАДЛЕЖНИХ ОРГАНА У ВЕЗИ СА ПРИМЕНОМ ПРОПИСА

ПОРЕЗ НА ДОБИТ ПРАВНИХ ЛИЦА

1. Резидентно правно лице које врши откуп секундарних сировина и отпада од предузетника као обвезника пореза на приходе од самосталне делатности, није дужно да приликом исплате накнаде обрачуна, обустави и на прописани рачун уплати порез по одбитку

Поводом вашег захтева који се односи на обавезу обрачунавања и плаћања пореза по одбитку по основу прихода које предузетник оствари продајом секундарних сировина, дајемо одговор:

Према одредбама чл. 1. и 2. Закона о порезу на доходак грађана („Службени гласник РС“, бр. 24/01, . . . и 92/23 – у даљем тексту: Закон) порез на доходак грађана плаћају физичка лица која остварују доходак, на приходе из свих извора, сем оних који су посебно изузети Законом.

Одредбом члана 31. став 1. Закона прописано је да се приходом од самосталне делатности сматра приход остварен од привредних делатности, укључујући и делатности пољопривреде и шумарства, пружањем професионалних и других интелектуалних услуга, као и приход од других делатности, уколико се на тај приход по овом закону порез не плаћа по другом основу.

Приходом од самосталне делатности сматра се и приход остварен трајним или сезонским искоришћавањем земљишта у непољопривредне сврхе (вађење песка, шљунка и камења, производња креча, цигле, црепа, ћумура и сл.), инкубаторском производњом живине, као и другим сличним делатностима, независно од тога да ли су као самосталне делатности регистроване код надлежног органа (члан 31. став 2. Закона).

Обвезник пореза на приходе од самосталне делатности је физичко лице које остварује приходе обављањем делатности из члана 31. овог закона (члан 32. став 1. Закона).

Одредбом члана 40. став 15. Закона о порезу на добит правних лица („Службени гласник РС“, бр. 25/01, . . . и 118/21 – у даљем тексту: Закон о порезу на добит) прописано је да резидентно правно лице које откупљује секундарне сировине и отпад од резидентног, односно нерезидентног правног лица, дужно је да приликом исплате накнаде тим лицима обрачуна, обустави и на прописани рачун уплати порез по одбитку по стопи од 1% од износа накнаде, као и да поднесе пореску пријаву надлежном пореском органу у року који је прописан овим законом.

Имајући у виду наведене одредбе, приходи које остварује физичко лице обвезник пореза на доходак грађана на приходе од самосталне делатности, по основу продаје секундарних сировина и отпада, које ту делатност обавља као предузетник, опорезују се као приходи од самосталне делатности сагласно члану 31. Закона.

Резидентно правно лице које врши откуп секундарних сировина и отпада од предузетника као обвезника пореза на приходе од самосталне делатности, није дужно да приликом исплате накнаде обрачуна, обустави и на прописани рачун уплати порез по одбитку с обзиром да се, сагласно члану 40. став 15. Закона о порезу на добит, порез по одбитку обрачунава и плаћа када резидентно правно лице по наведеном основу врши исплату прихода другом резидентном, односно нерезидентном правном лицу. (МФИН, 2469391 2024 10520 004 000 011 004 од 30.08.2024. године)

2. Порески третман продаје потраживања које је исправљено у ранијем пореском периоду

Поводом захтева који сте упутили ради давања мишљења по питању пореског третмана продаје исправљеног потраживања сагласно одредбама Закона о порезу на добит правних лица („Службени гласник РС“, бр. 25/01, . . . и 118/21 – у даљем тексту: Закон), обавештавамо вас следеће:

АКТУЕЛНИ ПОДАЦИ

1. ПРОСЕЧНА МЕСЕЧНА ЗАРАДА ПО ЗАПОСЛЕНОМ У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ

МЕСЕЦ 2024. године	Број „Службеног гласника РС“	Бруто зарада		Нето зарада	
		износ	ланчани индекс	износ	ланчани индекс
Јануар (Укупно)	25/24	132.372,00	101,5	95.836,00	100,8
Фебруар (Укупно)	37/24	129.934,00	98,2	94.125,00	98,2
Март (Укупно)	48/24	133.373,00	102,6	96.913,00	103,0
Април (Укупно)	56/24	133.356,00	100,0	96.614,00	99,7
Мај (Укупно)	63/24	138.332,00	103,7	100.170,00	103,7
Јун (Укупно)	73/24	132.290,00	95,6	95.804,00	95,6

2. МИНИМАЛНА ЗАРАДА

Запослени има право на минималну зараду за стандардни учинак и време проведено на раду. Основица за обрачун социјалних доприноса је бруто минимална зарада. Уколико је бруто минимална зарада виша од најниже основице, допринос се обрачунава на БМЗ, а уколико је БМЗ нижа, основица за обрачун доприноса је најнижа основица. Минимална зарада за период јануар–децембар 2024. године („Службени гласник РС“, бр. 79/23) утврђена је у нето износу од 271 динар по радном часу и примењује се од 1.01.2024. године.

За исплате које се врше од 1. јануара до 31. децембра 2024. године, минимална зарада износи:

Ред. бр.	Месец 2024.	Број сати у месецу	Нето мин. зарада	Бруто мин. зарада
1	Јун	160	43.360,00	58.288,16
2	Фебруар, Март, Септембар и Новембар	168	45.528,00	61.380,88
3	Април, Август и Децембар	176	47.696,00	64.473,61
4	Јануар, Мај, Јул и Октобар	184	49.864,00	67.566,34

Минимална зарада увећава се за износ регреса за годишњи одмор, топлог оброка, као и за износ увећане зараде за минули рад, за рад у дане празника (државних и верских), за рад ноћу и за прековремени рад.

3. НАЈНИЖА МЕСЕЧНА ОСНОВИЦА ЗА ОБРАЧУН СОЦИЈАЛНИХ ДОПРИНОСА

Најнижа месечна основица за обрачун доприноса за обавезно социјално осигурање износи **40.143** динара ($114.694 \times 35\%$), а примењује се од 1. јануара 2024. године. Најнижа месечна основица примењује се до краја 2024. године, а објављена је у „Службеном гласнику РС“, бр. 115/23.

4. НАЈВИША ОСНОВИЦА ЗА ПЛАЋАЊЕ ДОПРИНОСА ЗА СОЦИЈАЛНО ОСИГУРАЊЕ

Највиша основица за плаћање доприноса за социјално осигурање износи **573.470** динара (114.694×5), а примењује се од 1. јануара до 31. децембра 2024. године. Највиша месечна основица доприноса објављена је у „Службеном гласнику РС“, бр. 115/23.

5. НАЈВИША ГОДИШЊА ОСНОВИЦА ДОПРИНОСА ЗА 2024. ГОДИНУ

Највиша годишња основица доприноса за обавезно социјално осигурање за 2024. годину из члана 43. Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање, утврђена је у износу од **6.881.640** динара и објављена је у „Службеном гласнику РС“, бр. 115/23.

АКТУЕЛНО ИЗДАЊЕ ПРИВРЕДНОГ САВЕТНИКА

Др Ратомир Ђировић

ПРИРУЧНИК ЗА ПРИМЕНУ МСФИ 9, МСФИ 15 И МСФИ 16

- са примерима књижења и моделом Правилника о рачуноводственим политикама у складу МСФИ -

Београд, новембар 2022.

Приручник садржи детаљна објашњења примене три нова и најсложенија Међународна стандарда финансијског извештавања МСФИ 9 – Финансијски инструменти, МСФИ 15 – Приходи од уговора са купцима и МСФИ 16 – Лизинг.

МСФИ 9 и МСФИ 15 примењују се у Републици Србији од 2020. године а МСФИ 16 од 2021. године. Примена ових стандарда међусобно је повезана, тако да субјекти који примењују пуне МСФИ морају детаљно да познају захтеве који су прописани овим стандардима.

Ови стандарди настали су као одговор рачуноводствене професије на светску економску кризу из 2007. године и садрже нова решења која треба да допринесу реалнијем исказивању финансијског резултата и финансијског положаја привредних субјеката.

МСФИ 9 прописује нову и једноставнију класификацију финансијских инструмената, уводи нове моделе признавања очекиваних кредитних губитака за финансијске инструменте, потраживања од купаца, средства по основу уговора и финансијски лизинг. Овај стандард поједностављује примену рачуноводства хеџинга (заштите) и проширује спектре ситуација на које се може применити рачуноводство заштите. Циљ новина које доноси МСФИ 9 у односу на ранији МРС 39 је да се поједностави финансијско извештавање применом јасног и лакшег начина класификације

финансијских инструмената, уклањањем прага за признавање кредитних губитака и промене захтева за рачуноводство заштите.

МСФИ 15 садржи детаљна правила за признавање прихода када се добра и услуге преносе на купца у току одређеног временског периода и/или у одређеном тренутку времена. За утврђивање прихода овај стандард прописује јединствен **модел у пет корака** заснован на принципима који се примењују на све уговоре са купцима који су у делокругу тог стандарда. Уређује и признавање трошкова који настају у вези са закључивањем и извршавањем уговора о продаји од стране продавца. Овај стандард доноси значајне новине приликом утврђивања прихода у делатностима које имају уговоре са различитим обавезама извршења (нпр. телекомуникационе компаније) и уговоре који обухватају више периода испуњавања обавеза према купцима (нпр. грађевинске, индустријске, пољопривредне и друге производне компаније), начин утврђивања прихода је знатно другачији у односу на раније примењиване стандарде.

МСФИ 16 прописује принципе за признавање, мерење, презентацију и обелодањивање лизинга (закупа). Циљ је да се у финансијским извештајима даваоца и корисника лизинга обезбеде релевантни подаци на начин који верно представља трансакције лизинга. Из аспекта корисника лизинга, финансијски и пословни лизинг третира се на исти начин, тако што се имовина са правом коришћења исказује као имовина корисника лизинга која подлеже амортизацији а укупна обавеза коју ће корисник лизинга плаћати за период закупа исказује се као обавеза у Билансу стања. Примена овог стандарда значајно мења структуру прихода и расхода у Билансу успеха и финансијски положај у Билансу стања корисника лизинга, што корисницима финансијских извештаја пружа релевантне податке за оцену профитабилности и бонитета субјеката који примењују тај стандард.

Обим: 416 страна

Цена: 9.900 динара са ПДВ

MARKETINO

FISKALNA KASA ZA MALE BIZNISE

Pojednostavljuje posao računovođi
i olakšava život preduzetniku!

Idealna za sve delatnosti:

- saloni
- ordinacije
- auto-uslužne delatnosti
- radnje i terenske usluge
- tezge i cvečare
- ostali mali biznisi

Kad vaši klijenti koriste Marketino, rešeni ste nepotrebnog posla, brige i stresa.

- ✓ Lakša administracija, tačnost podataka i minimalna mogućnost greške
- ✓ Svi izveštaji vam stižu mejlom sledećeg radnog dana
- ✓ Besplatna ažuriranja sa zakonskim promenama
- ✓ Izveštaji po poreskim grupama, vrstama plaćanja, kasirima, pravnim licima i artiklima
- ✓ Automatsko vođenje KPO knjige

Preporučite Marketino svojim klijentima i kontaktirajte nas za program saradnje.

MARKETINO
Drugar koji pomaže

www.marketino.rs
info@marketino.rs
Tel. 011 425 0267

